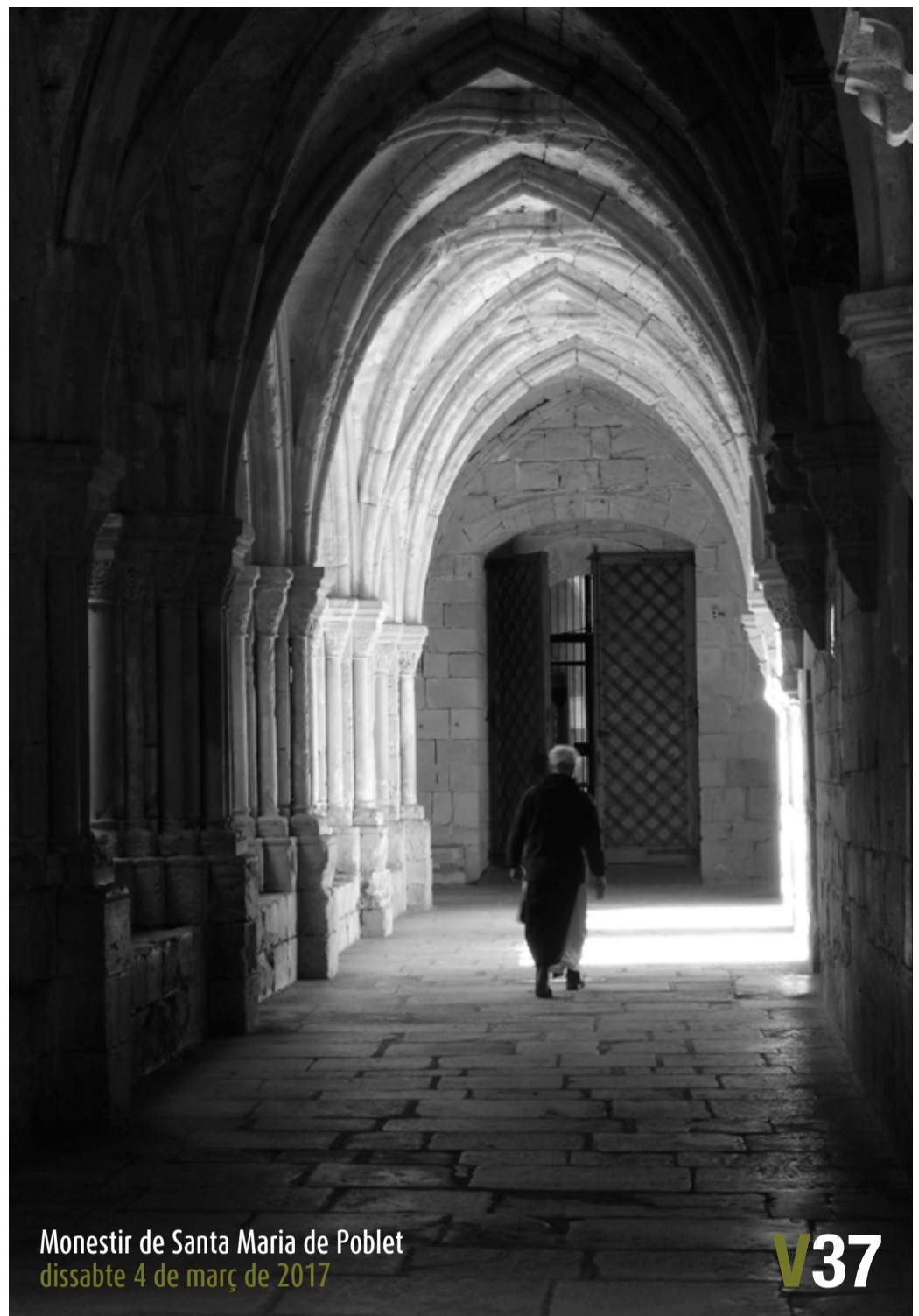

VERMUTS D'OBRA 4-març-2017
Poblet

Monestir de Santa Maria de Poblet
dissabte 4 de març de 2017

V37

Monestir de Santa Maria de Poblet

«Quan el visitant de Poblet entra al monestir i es troba submergit en aquest conjunt monumental que, com ha dit Josep Pla, és "un món de formes, de tradicions i de símbols", després de fruit de l'espectacle de la pedra i la llum sent sorgir en el seu interior una sèrie de preguntes: Tot això, per què és així? Què ha fet que Poblet hagi esdevingut el que és? Quina intenció primitiva i quin procés ulterior han donat lloc a aquesta sàvia composició d'edificis i d'estils? Quina institució, i amb quines vicissituds, va anar produint, segle rere segle, aquest fet monumental? Quines relacions amb el món exterior van tenir els qui van fer possible aquesta enorme realitat artística i històrica?»

(Agustí Altisent, Història de Poblet, 1974)

"L'èxit de l'aventura cistercenca explica Poblet. Cister és fundat el 1098, i Poblet el 1150, quan encara no han passat cent anys. Els segles XII i XIII són fonamentals en la història del nostre monestir. De fet, ells ens deixen enllestides les principals dependències de la casa: un espai, bell i funcional alhora, per a la recerca de Déu. Aquest espai ens ha arribat gairebé intacte en la seva totalitat. El XIV és encara un segle de grans realitzacions, i també el de la davallada, lenta, però indefectible. Cal dir que la documentació coneguda sobre la vida privada de la comunitat de Poblet no reflecteix al llarg dels segles desviacions notables de l'ideal inicial dels fundadors de Cister i, al seu torn, dels fundadors de Poblet, provinents de Fontfreda. De fet aquesta, l'autèntica història de Poblet, encara no ha estat escrita, ni, segurament, ho serà mai. La dels monjos que, dia a dia, tot enfilant salms, asseguraren el creixement i la continuïtat de la casa, la domus Populeti. Podríem explicar així la successió dels dies i dels anys que completen els segles XV, XVI, XVII i XVIII: Poblet, la institució, la comunitat, els seus monjos, cerquen de donar un nou rostre, formes diferents a allò que viuen en la intimitat del propi cor. No sempre, però, ho podran fer amb la transparència ni amb el vigor del primer ideal. El segle XIX, amb una societat que experimenta canvis profunds, plantarà, amb l'abandó i la progressiva espoliació del monestir desert, la llavor d'un futur recobriment. Un recobriment que farà possible, amb el retorn dels monjos l'any 1940, el retorn també a unes formes de vida més pures, més autèntiques, més profundament benedictines i, per tant, també més evangèliques. Els monjos d'ara, hereus dels antics, mai no ho agraiem prou, perquè l'autenticitat és potser un dels valors més importants que podem i hem d'oferir als homes i dones del nostre temps."

(© Abadia de Poblet · 2005)

El Reial Monestir de Santa Maria de Poblet és un paratge de gran importància en la geografia històrica i espiritual de Catalunya, en els territoris de l'antiga Corona d'Aragó i dins del context del món del Cister.

Poblet és, sens dubte, un dels conjunts arquitectònics més remarcables de l'arquitectura medieval del continent europeu. Per les seves característiques, dimensions i monumentalitat podem dir que és un resum i representació de l'arquitectura monumental de l'Europa Meridional des del segle XII fins a l'Exclaustració de 1835.

El seu caràcter de monument viu, com a monestir amb comunitat monàstica cistercenca, el converteix en enclau espiritual i punt de pelegrinatge, ademés de referència cultural i simbòlica de primer ordre.

El Real Monasterio de Santa María de Poblet fue declarado Bien Cultural de Interés Nacional (BCIN) según disposición por R.O. 13/07/1921 y Ley 25/06/85 y publicación en Gaceta 24/07/1921 y BOE 29/06/1985, y el monasterio y su entorno fueron declarados Paraje Natural de Interés Nacional (PNIN) por Ley 22/1984. Además, el Monasterio de Poblet fue incluido en la Lista del Patrimonio de la Humanidad de la UNESCO en la Reunión de Cartago de diciembre de 1991

EL PLA DIRECTOR DEL MONESTIR

El Pla Director per a futures intervencions al conjunt edificat del Reial Monestir de Santa Maria de Poblet, és aprovat per la Comissió Territorial del Patrimoni Cultural de Tarragona amb data 30 de desembre de 2010.

Neix amb la finalitat de conservar els valors que van determinar la declaració del Reial Monestir de Poblet com a Patrimoni Mundial de la UNESCO i fomentar el seu coneixement i projecció, i per dotar als organismes gestors del monument d'un instrument que permeti definir i planificar les futures intervencions de restauració, adequació d'espais i revalorització general del cenobi.

El Pla Director per a futures intervencions al conjunt edificat del Reial Monestir de Santa Maria de Poblet estableix els criteris generals d'intervenció i defineix un programa concret d'actuacions, partint de l'estudi històric i arquitectònic del conjunt, de l'anàlisi de les intervencions sofertes i de l'estat de conservació del mateix, així com de les necessitats derivades de l'activitat de la comunitat religiosa i de la seva voluntat de projecció cultural i social.

El Pla Director es projecta com a document marc per a actuacions concretes futures, com a instrument per als organismes gestors del monument per desenvolupar les mateixes i/o requerir ulteriors ajuts de les administracions corresponents per al seu desenvolupament.

EL PLA ESPECIAL DEL MONESTIR

El Pla Especial Urbanístic del Conjunt Històric Artístic de Poblet té com a objectiu general esdevenir l'instrument de planejament detallat que asseguri la protecció del conjunt patrimonial i permeti el desenvolupament futur del contingut del Pla Director per a futures intervencions al conjunt edificat del Reial Monestir de Santa Maria de Poblet.

Els objectius específics del pla especial són la concreció de la normativa d'ordenació del conjunt, tant en paràmetres edificatoris com d'usos, i la catalogació dels béns que l'integren.

El Pla Especial Urbanístic és aprovat en 2014.

EL MUSEU

Al desembre de 2010 s'aprova el Pla Director de les futures intervencions del conjunt edificat del Reial Monestir de Santa Maria de Poblet, en el que s'estudien, defineixen, valoren i programen una sèrie d'actuacions amb la finalitat última de desenvolupar els estudis i la investigació científica i tècnica, i perfeccionar els mètodes d'intervenció en el monument, així com adoptar les mesures jurídiques, científiques, tècniques, administratives i financeres per a protegir, conservar, revaloritzar i rehabilitar el cenobi.

La Unitat d'Actuació programada D.1.1 Reestructuració del Conjunt Museístic del Pla Director defineix, programa i quantifica els treballs a realitzar per a la restauració, reestructuració i ampliació dels recorreguts i espais de l'actual conjunt museístic del monestir.

La reestructuració del conjunt museístic programada al Pla Director del monestir suposa també l'actualització i potenciació del seu discurs pedagògic i artístic i del model de gestió, amb l'objectiu de guanyar independència respecte al recorregut turístic i a les activitats de la vida monàstica, de cara a possibilitar un funcionament més autònom i una major flexibilitat d'horaris i públic.

Els conceptes de patrimoni i de museu tenen actualment una dimensió molt àmplia i complexa. Els museus juguen avui un paper estratègic com a agents de desenvolupament econòmic i social i de recuperació del patrimoni cultural, tenen una marcada identitat i es mostren més participatius, més oberts als interessos de la societat i més compromesos amb el seu territori.

Cal millorar aquestes institucions, mitjançant l'elaboració de plans d'actuació i línies de treball encaminades a estimular la modernització dels museus, a posar-los conceptualment més en sintonia amb els plantejaments de la museologia moderna i de les tècniques museogràfiques actuals i amb les expectatives del col·lectiu d'usuaris dels museus, cada vegada més heterogeni, més participatiu i més exigent en la demanda d'una oferta cultural de qualitat.

Des d'octubre 2016, es estan realitzant les obres de restauració i de museïtzació del Dormitori de Conversos i de la sala de l'Abat Copons.

